

19.3.2009

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elintarvikelain muuttamisesta ja Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elintarvikelakia kansallisten muutostarpeiden vuoksi sekä eräiden Euroopan yhteisön elintarvikelainsäädännön säännösten voimaantulon johdosta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annettua lakia kansallisten muutostarpeiden vuoksi.

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonnan osalta säädettäisiin toimivaltaisista viranomaisista. Elintarvikehuoneiston ilmoitusvelvollisuutta koskevaa vaatimusta täsmennettäisiin siten, että tilapäistä elintarvikkeiden myyntiä koskeva ilmoitusvelvollisuus koskisi myös toimijaa, jolla on asuinpaikka tai kotipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattaville toimijoille säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa toimipaikoista ja toiminnasta. Toimipaikat merkittäisiin kunnan valvontaviranomaisen ja Elintarviketurvallisuusviraston pitämiin rekistereihin. Siirtymäaika akkreditoimattomien laboratorioden käyttämiseen päättyy vuoden 2009 lopussa ja tästä syystä virallisen elintarvikevalvonnan tutkimukset olisi vuoden 2010 alusta alkaen tehtävä akkreditoitussa laboratoriossa. Hyväksytyjä laboratorioita olisivat viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyt laboratoriot sekä hyväksytyt omavalvontalaboratoriot. Käsitteestä lihantarkastuslaboratorio luovuttaisiin. Kunnan viranomaisten suoritteista perittäisiin maksu kaikkien Euroopan unionin ulkopuolelle vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1.1.2010.

SISÄLLYSLUETTELO

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Elintarvikelain (23/2006) tavoitteena on elintarvikkeiden turvallisuuden varmistaminen ja kuluttajan suojaaminen elintarvikkeiden aiheuttamilta terveyshaitoilta ja taloudellisilta tappioilta. Laissa säädetään elintarvikkeita koskevista yleisistä vaatimuksista sekä niiden valvonnan järjestämisestä. Lakia sovelletaan kaikissa elintarvikkeiden tuotanto-, jakelu- ja jalostusvaiheissa lukuun ottamatta omaan käyttöön tarkoitettua alkutuotantoa ja elintarvikkeen käsittelyä yksityistaloudessa. Laki tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2006.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonta

Kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000, jäljempänä markkinajärjestelyasetus, 4 artiklassa säädetään kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämisen edellytyksistä kuluttajalle annettavien tietojen osalta. Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tarjoaminen vähittäismyyntiin lopulliselle kuluttajalle edellyttää, että asianmukaisella tavalla ilmoitetaan lajin kaupp nimi, tuotantomenetelmä (pyynti merellä tai sisävesillä tai viljely) sekä pyyntialue. Näitä vaatimuksia ei sovelleta pieniin määriin kalastustuotteita, joita kalastaja tai vesiviljelijä toimittaa suoraan kuluttajalle. Jäsenvaltioiden on vahvistettava ja julkaistava luettelo kauppanimistä. Suomessa kauppanimistä säädetään kalastus- ja vesiviljelytuotteiden sallituista kauppanimistä annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (597/2008), jäljempänä kauppanimiasetus.

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavista tiedoista säädetään tarkemmin neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden alalla kuluttajalle annettavien tietojen osalta annetulla komission asetuksella (EY) N:o 2065/2001, jäljempänä jäljitettävyyasetus. Asetuksen 2 artiklassa säädetään kauppanimiluetteloon kuulumattomien lajien kaupan pitämisestä ja 8 artiklassa kauppanimen sekä tuotantomenetelmän ja pyyntialueen merkitsemisestä. Asetuksen 8 artiklan mukaan kauppanimeä, tuotantomenetelmää ja pyyntialuetta koskevien tietojen on oltava käytettävissä kaikissa kaupanpitämisen vaiheissa. Nämä tiedot sekä kalalajin tieteellinen nimi on ilmoitettava elintarvikkeen etiketissä, pakkauksessa tai saateasiakirjassa.

Riittävän kuluttajainformaation varmistamiseksi tukku- tai vähittäismyynnissä olevista kalastustuotteista täytyy ilmoittaa, mistä kalalajista tai kalalajeista tuote on valmistettu. Kalalajin tieteellinen nimi ja kaupp nimi on ilmoitettava siten kuin kauppanimiasetuksessa säädetään. Asetuksesta poikkeavaa kauppanimeä ei saa käyttää, ellei maa- ja metsätalousministeriö ole vahvistanut kyseiselle lajille väliaikaista kauppanimeä. Kalastustuotteen tuotantomenetelmä on ilmoitettava siten kuin jäljitettävyyasetuksen 4 artiklassa säädetään. Vaatimuksen tavoitteena on varmistaa pyydetyn ja viljellyn kalan erottaminen toisistaan. Pyydetyn kalan osalta on ilmoitettava, onko kala pyydetty merestä vai makeasta vedestä. Kalastustuotteen pyyntialue on ilmoitettava siten kuin jäljitettävyyasetuksen liitteessä säädetään.

Jäljitettävyyasetuksen 9 artiklan mukaan jäsenvaltion on oltava valvontajärjestelmä yhteisölainsäädäntöön perustuvien vaatimusten noudattamisen valvomiseksi. Valvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa, että kalalajin tieteellinen nimi ja kaupp nimi sekä tuotantomenetelmä ja pyyntialue on ilmoitettu lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Elintarvikkeen harhaanjohtavista merkinnöistä ja muusta markkinoinnista säädetään erikseen.

Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994), jäljempänä kalastuspolitiikkalaki, 3 §:n mukaan lain yleinen täytäntöönpano kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. Työ- ja elinkeinokeskusten tehtävänä on yhteistä kalastuspolitiikka koskevien säännösten noudattamisen valvonta alueellaan. Työ- ja elinkeinokeskukset valvovat kalastusalueiden satamiin purkamia saaliita, muun muassa niiden määriä, lajittelua ja kokoluokitusta sekä kalansaaliin ensiostoa. Ensioston jälkeen tapahtuvaa kalastustuotteiden kaupan pitämisen valvonta tukku- ja vähittäismyymälöissä ei kuulu työ- ja elinkeinokeskusten toimivaltaan.

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat elintarvikelain nojalla elintarvikkeista annettavia tietoja tukku- ja vähittäismyymälöissä. Kalastustuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvontaan kunnan elintarvikevalvontaviranomaisille ei kuitenkaan ole toimivaltaa, koska näiden tietojen antamisesta säädetään yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan lainsäädännön nojalla.

Ilmoitus tilapäisestä elintarvikkeiden myynnistä

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/13/EY palveluista, jäljempänä palveludirektiivi, tuli voimaan 28.12.2006. Palveludirektiivin tavoitteena on varmistaa palvelujen sisämarkkinoiden toteutuminen. Palveludirektiivi koskee EY:n perustamissopimuksen 50 artiklassa tarkoitettuja palveluja. Palveluihin kuuluvat erityisesti teollinen toiminta, kaupallinen toiminta, käsityöläistoiminta ja vapaiden ammattien harjoittamiseen kuuluva toiminta.

Palveludirektiivin tehokas täytäntöönpano edellyttää elinkeinovapautta rajoittavan kansallisen lainsäädännön, kuten lupa- ja rekisteröintivelvoitteita sisältävien säädöksiä tarkistamista. Jäsenvaltioiden tulee raportoida komissiolle myös sellaisista palvelun tarjoamisen rajoituksista, jotka ovat palveludirektiivin perusteella sallittuja ja joihin ei esitetä tehtävän muutoksia direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Suomessa palveludirektiivin täytäntöönpanosta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Kansallista täytäntöönpanoa tukemaan perustettiin maaliskuussa 2008 laajapohjainen työryhmä. Työryhmän tehtävänä on koordinoita täytäntöönpanoa kokonaisuutena. Työ- ja elinkeinoministeriö on laatinut palveludirektiivin täytäntöönpanotilanteesta väliraportin, joka lähetetty lausuntokierrokselle helmikuussa 2009. Palveludirektiivin lainsäädäntöä vaativien tavoitteiden toteuttamiseksi on päädytty laatimaan yleislaki. Yleislakiin otetaan säännökset, joita ei ole tarkoituksenmukaista panna täytäntöön sektorilainsäädännön muutoksilla. Sektorikohtaisten muutosten valmistelu on asianomaisten ministeriöiden vastuulla. Direktiiviin perustavat velvoitteet on pantava kansallisesti täytäntöön 28.12.2009 mennessä.

Palveludirektiivin nojalla jäsenvaltioiden on arvioitava lupajärjestelmiään ja kumottava tai muutettava direktiivin vastaiset järjestelmät sekä ilmoitettava komissiolle perusteet, miksi jäsenvaltiot katsovat direktiivin voimaantulo jälkeen voimassa pidettävien lupajärjestelmien olevan yhteensopivia direktiivin vaatimusten kanssa. Palveludirektiivin mukaan lupajärjestelmän on oltava syrjimätön, sen on perustuttava yleisen edun mukaiseen pakottavaan syyhyn sekä oltava välttämätön ja oikeasuhteinen. Palveludirektiivin 10 artiklan mukaan lupajärjestelmien on perustuttava kriteereihin, joilla määritellään toimivaltaisten viranomaisten harkintavallan laajuus, jotta sitä ei käytetä mielivaltaisesti. Palveludirektiivityöryhmässä on otettu lähtökohdaksi, että kunkin vastuuministeriön tehtävänä on analysoida palveludirektiivin piiriin kuuluvat lupajärjestelmät ja tehdä tarvittavat lainsäädännölliset muutokset.

Palveludirektiivin täytäntöönpanotilannetta koskevaan väliraporttiin sisältyy luonnos palvelujen tarjoamisesta annettavaksi laiksi. Lakiluonnoksen 4 §:ssä säädetään oikeudesta harjoittaa elinkeinoa. Pykälän 2 momentissa todetaan, että jollei muualla laissa toisin säädetä, palvelun tarjoajalla, jolla on asuinpaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joka on perustettu toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota tilapäisesti palvelua Suomessa. Pykälän 3 momentin mukaan tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen saa kuitenkin erikseen säädettyjen toimivaltuuksiensa mukaisesti rajoittaa tilapäistä palvelun tarjoamista, jos rajoitus on tarpeen esimerkiksi

kansanterveyden taikka kuluttajien suojelemiseksi ja rajoitus on syrjimätön ja oikeassa suhteessa tavoitteeseen nähden.

Elintarvikelain 13 §:n mukaan elintarvikehuoneiston on oltava asianomaisen valvontaviranomaisen hyväksymä ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista. Hyväksymisen edellytyksenä on, että elintarvikehuoneisto täyttää 10 §:ssä säädetyt vaatimukset. Hyväksyminen edellytetään myös elintarvikehuoneistolta, jossa harjoitettavan toiminnan tarkoituksena on ammattimainen elintarvikkeiden kuljettaminen tai säilyttäminen kuljetusajoneuvossa tai kontissa. Vaatimuksen tavoitteena on, että valvontaviranomainen saa tiedon elintarvikehuoneistosta ennen toiminnan aloittamista. Näin pystytään varmistamaan, että elintarvikehuoneistot täyttävät elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset ja täten varmistamaan elintarvikkeiden turvallisuus. Pykälän toisessa momentissa luetellaan sellaiset toiminnat, joita varten ei tarvitse hakea elintarvikehuoneistoksi hyväksymistä. Yksi tällainen toiminta on elintarvikkeiden tilapäinen myynti, joka on määritelty elintarvikelain 6 §:n 19 kohdassa. Pykälän kolmannen momentin mukaan elintarvikealan toimijan on kuitenkin ilmoitettava 2 momentissa tarkoitettusta toiminnasta kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä vaatimuksista säädetään elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista ja direktiivien 80/590/ETY ja 89/109/ETY kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1935/2004. Asetuksen liitteessä I luetellaan ne materiaali- ja tarvikeryhmät, joille voidaan säätää erityisiä vaatimuksia. Siitä riippumatta, onko tällaisia erityisiä vaatimuksia säädetty, kaikkien elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden on täytettävä asetuksessa vahvistetut yleiset vaatimukset. Tällaisia vaatimuksia on asetettu muun muassa kemialliselle turvallisuudelle, aistinvaraisille ominaisuuksille, tuotteesta annettaville tiedoille ja jäljitettävyydelle.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden hyvistä tuotantotavoista annetulla komission asetuksella (EY) N:o 2023/2006 säädetään tuotannossa joudatettavista menettelyistä ja laadunvarmistusjärjestelmistä. Vaatimukset koskee kaikkia materiaalien ja tarvikkeiden tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheita.

Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 johtolauseessa 11 todetaan, että jotta elintarvikkeiden turvallisuuteen voitaisiin soveltaa riittävän laajaa lähestymistapaa, elintarvikelainsäädäntö on määriteltävä laajasti siten, että se kattaa kaikki säännökset, joilla on välitön tai välillinen vaikutus elintarvikkeiden turvallisuuteen. Tähän lainsäädäntöön sisältyvät myös säännökset elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista. Rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annetun Euroopan Parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004, jäljempänä valvonta-asetus, 10 artiklan mukaan velvollisuus tehdä virallista valvontaa koskee myös elintarvikkeiden kanssa kosketukseen tulevia aineita. Elintarvikehygieniasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004, jäljempänä hygienia-asetus, liitteen II X luvussa asetetaan vaatimuksia elintarvikkeen käärimiseen ja pakkaamiseen käytettäville materiaaleille ja pakkauksille.

Elintarvikelain 2 §:ssä todetaan lain soveltamisalan osalta, että mitä laissa säädetään elintarvikkeista, koskee soveltuvin osin myös elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita. Elintarvikelain 3 §:ssä luetellaan Euroopan yhteisön säädökset, joiden täytäntöönpanoon ja valvontaan sovelletaan elintarvikelakia. Kyseisen pykälän 10 kohdassa mainitaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1935/2004. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuva tarvike on määritelty elintarvikelain 6 §:n 17 kohdassa. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvalla tarvikkeella tarkoitetaan materiaaleja ja tarvikkeita, jotka on tarkoitettu suoraan tai välillisesti joutumaan kosketukseen elintarvikkeen kanssa. Tällaisia ovat esimerkiksi elintarvikepakkaukset, ruokailuastiat ja välineet, kertakäyttökäsineet ja elintarviketeollisuuden valmistuslaitteet. Myös aineet ja tarvikkeet, joita käytetään elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvan tarvikkeen valmistuksessa, kuten esimerkiksi painovärit, lakat ja liimat kuuluvat elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuviin tarvikkeisiin.

Elintarvikelain 13 §:ssä edellytetään, että elintarvikehuoneiston tulee olla asianomaisen valvontaviranomaisen hyväksymä ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista. Erikseen luetellaan sellaiset toiminnat, joita varten ei tarvitse hakea elintarvikehuoneistoksi hyväksymistä. Elintarvikehuoneisto on määritelty elintarvikelain 6 §:n 18 kohdassa. Koska toimipaikkaa, jossa valmistetaan tai jalostetaan elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarviketta, ei pidetä elintarvikehuoneistona, tällaista toimipaikkaa ei tarvitse hyväksyä ennen toiminnan aloittamista. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavalla toimijalla ei myöskään ole asetettu velvollisuutta ilmoittaa toiminnasta, kuten on säädetty alkutuotantopaikkojen osalta elintarvikelain 20 §:ssä.

Elintarvikelain 83 §:ssä säädetään rekistereistä, joita valvontaviranomaiset pitävät valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä valvonnan suorittamista varten. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavia toimijoita tai toimipaikkoja ei merkitä näihin rekistereihin.

Virallisia tutkimuksia tekevät laboratoriot

Elintarvikelain 5 luvussa asetetaan vaatimukset lain nojalla tutkimuksia tekeville laboratorioille. Laboratorion, joka tekee virallisia elintarviketutkimuksia, on haettava Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyntä. Hyväksymisen edellytyksistä säädetään elintarvikelain 38 §:ssä ja valvonta-asetuksen 12 artiklassa. Virallisia tutkimuksia tekevän laboratorion on osoitettava pätevyytensä akkreditoinnilla standardia SFS-EN ISO/IEC 17025 vastaan. Virallisilla tutkimuksilla tarkoitetaan tutkimuksia näytteistä, jotka valvontaviranomainen on ottanut tai pätevän tahon toimesta otattanut virallista elintarvikevalvontaa varten. Ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 854/2004, jäljempänä eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus, liitteen I I jaksossa määritellään virallisen valvonnan sisältö mukaan lukien tehtävät, jotka virkaeläinlääkäriin on suoritettava tuoretta lihaa markkinoille saattavissa teurastamoissa. Laboratoriotutkimukset joita on tehtävä sellaisten tekijöiden havaitsemiseksi, joiden perusteella liha saatetaan todeta ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, kuuluvat *post mortem* -tarkastukseen. Virkaeläinlääkäriin on varmistettava, että Maailman eläintautijärjestön (OIE) luetteloimien tautien, muun muassa trikinoosin, havaitsemiseksi tarpeelliset laboratoriotutkimukset tehdään.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 853/2004 ja (EY) N:o 882/2004 täytäntöönpanoa koskevista siirtymäjärjestelyistä sekä asetusten (EY) N:o 853/2004 ja (EY) N:o 854/2004 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2076/2005, jäljempänä

siirtymäaika-asetus, 18 artiklan säännös on mahdollistanut, että 31.12.2009 asti viralliseen valvontaan kuuluvia tutkimuksia saa tehdä akkreditoimattomassa laboratorioissa edellyttäen, että kyseinen laboratorio osoittaa viranomaiselle aloittaneensa toimet akkreditoinnin saavuttamiseksi ja ottaneensa käyttöön laadunvalvontajärjestelmän, joka kattaa virallisen valvonnan yhteydessä tehtävät tutkimukset. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa lihantarkastuksesta (38/EEO/2006), jäljempänä lihantarkastusasetus, määritellään, että tällaisia tutkimuksia ovat lihantarkastukseen kuuluvat trikiinitutkimus, pH-mittaus ja keittokoe. Niitä saa elintarvikelain mukaan tehdä Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymässä laboratorioissa edellyttäen, että laboratoriolla on kirjallinen laatujärjestelmä, laboratorio on teknisesti pätevä ja pystyy tuottamaan luotettavia tuloksia ja että sen henkilökunnalla on tehtävän mukainen koulutus ja pätevyys. Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymän toimielimen tulee todeta laboratorion pätevyys vähintään kolmen vuoden välein.

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Elintarvikelain 71 §:ssä säädetään maksuista, jotka kunnan viranomainen perii elintarvikealan toimijoilta. Maksujen tulee perustua kunnan hyväksymään taksaan. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan Euroopan unionin ulkopuolelle eläimistä saatavia elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonta on maksullista siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa.

2.2 Nykytilan arviointi

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonta

Työ- ja elinkeinokeskukset valvovat kalastusalusten satamiin purkamia saaliita ja kalansaaliin ensiostoa. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat tukku- ja vähittäismyymälöissä elintarvikkeista annettavia tietoja. Kalastustuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonnalle tukku- ja vähittäismyymälöissä ei ole laissa säädettyä valtuutusta eikä näitä tietoja koskevien vaatimusten noudattamista tukku- ja vähittäismyymälöissä tällä hetkellä valvota.

Ilmoitus tilapäisestä elintarvikkeiden myynnistä

Elintarvikelain 13 §:n edellyttämän elintarvikehuoneiston hyväksymisen tavoitteena on, että valvontaviranomainen saa tiedon elintarvikehuoneistosta ennen toiminnan aloittamista. Näin pystytään varmistamaan, että elintarvikehuoneistot täyttävät elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset ja täten varmistamaan elintarvikkeiden turvallisuus. Tilapäisen toiminnan erityisluonne on otettu huomioon siten, että elintarvikehuoneiston ei tarvitse olla hyväksyty, mutta toimijan on ilmoitettava toiminnasta hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista. Tämän on katsottu riittävän tilapäisen toiminnan osalta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeiden markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden turvallisuuteen liittyvät vaatimukset sisältyvät lainsäädäntöön. Vastuu elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden turvallisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta on alan toimijoilla. Viranomaisen tehtävänä on valvoa vaatimustenmukaisuuden toteutumista toimijan omavalvontasuunnitelman kattavuuden, riittävyyden ja laadunvarmistusmenettelyjen sekä dokumentoinnin toteutumisen

avulla. Vaatimustenmukaisuuden toteutumista on tarkoituksenmukaista valvoa elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden toimipaikoissa. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavia toimijoita ovat tarvikkeiden valmistuksessa käytettävien materiaalien ja tarvikkeiden valmistajat, välituotteiden valmistajat, varsinaisten elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden valmistajat ja jatkojalostajat Suomessa, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden tukkukauppaa Suomessa harjoittavat toimijat sekä elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita sisämarkkinoilta ja Euroopan yhteisön ulkopuolelta Suomeen tuovat toimijat.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden vaatimustenmukaisuuden viranomaisvalvonnan tehokas toteuttaminen edellyttää, että valvontaviranomaisilla on riittävät tiedot alan toimijoista erityisesti sellaisista toimipaikoista, joissa harjoitettavalla toiminnalla on olennainen merkitys vaatimustenmukaisuuden ja tuotteiden turvallisuuden kannalta. Alan toimijoilla ei tällä hetkellä ole velvollisuutta ilmoittaa toimipaikoista ja niissä harjoitettavasta toiminnasta. Toimijoita ei myöskään merkitä valvontaviranomaisten pitämiin rekistereihin.

Valvontaviranomaisen on valvottava myös elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden oikeanlaista käyttöä toimipaikoissa, joissa elintarvikkeita pakataan. Tällaiset toimipaikat on jo nyt hyväksyttävä elintarvikehuoneistoiksi.

Virallisia tutkimuksia tekevät laboratoriot

Maa- ja metsätalousministeriön ja Elintarviketurvallisuusviraston laatimien selvitysten mukaan trikiinitutkimuksia tehdään Suomessa 26 tutkimuspaikassa, joista 7 on akkreditoitu (tilanne marraskuussa 2008). Akkreditoituista laboratorioista 4 on kuntien ylläpitämiä ja 3 elintarviketeollisuuden omistamia. Akkreditoimattomat laboratoriot ovat pääasiassa pienten teurastamotoimijoiden ylläpitämiä käyttölaboratorioita. Osa niistä ei katso pystyvänsä saavuttamaan akkreditointitasoa määräaikaan 1.1.2010 mennessä, joten trikiinitutkimuksia ei niissä enää sen jälkeen voi tehdä. Kyseisten pienten teurastamotoimijoiden on jatkossa lähetettävä näytteet muualle tutkittaviksi.

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvontaan on lähtökohtaisesti kohdistunut erityisiä vaatimuksia silloin, kun on viety eläimistä saatavia elintarvikkeita. Sittemmin erityisiä vaatimuksia on alettu asettaa yhä enemmän myös kasvipöytäelinten elintarvikkeiden viennille. Tällaisia vaatimuksia on asetettu muun muassa hedelmien ja vihannesten torjunta-ainejäämille sekä nitraatille ja nitriitille.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonta

Jäljitettävyyssasetus edellyttää, että jäsenvaltiolla on valvontajärjestelmä yhteisöainsäädäntöön perustuvien kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvontaa varten. Elintarvikelain soveltamisalaa tulisi täsmentää Euroopan yhteisöjen lainsäädännön osalta ja kalastuspolitiikkalakea tulisi täsmentää valvonnan osalta siten, että kalastustuotteista kuluttajalle

annettavien tietojen valvonta voidaan järjestää myös tukku- ja vähittäismyymälöissä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ilmoitus tilapäisestä elintarvikkeiden myynnistä

Luonnoksessa palvelujen tarjoamisesta annettavaksi laiksi säädetään, että jollei muualla laissa toisin säädetä, palvelun tarjoajalla, jolla on asuinpaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joka on perustettu toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota tilapäisesti palvelua Suomessa. Elintarvikelainsäädännössä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi ja elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi on perusteltua soveltaa samoja vaatimuksia elintarvikealan toimijoihin siitä riippumatta, onko toimijan kotipaikka Suomessa vai toisessa Euroopan talousalueen valtiossa. Elintarvikehuoneistojen ilmoitusvelvollisuutta koskevaa säännöstä on tarpeen täsmentää siten, että ilmoitusvelvollisuus koskee elintarvikealan toimijaa kotipaikasta riippumatta.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti

Viranomaisen tehtävänä on valvoa elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden vaatimustenmukaisuuden toteutumista toimijan omavalvontasuunnitelman kattavuuden, riittävyuden ja laadunvarmistusmenettelyjen sekä dokumentoinnin toteutumisen avulla. Tehokkaan viranomaisvalvonnan varmistamiseksi elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattaville toimijoille tulisi säätää velvollisuus ilmoittaa toimipaikoista ja siellä harjoitettavasta toiminnasta. Valvonta on tarkoituksenmukaista kohdentaa niihin toimijoihin, joiden toiminta on elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden vaatimustenmukaisuuden ja turvallisuuden varmistamisen kannalta keskeistä. Ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti olisi perusteltua rajata näihin toimijoihin.

Virallisia tutkimuksia tekevät laboratoriot

Siirtymäaika-asetus on mahdollistanut virallisen valvonnan tutkimusten tekemisen akkreditoimattomassa laboratoriossa 31.12.2009 saakka. Sen jälkeen myös lihantarkastukseen kuuluvat viralliset näytteet on tutkittava akkreditoidussa laboratoriossa. Elintarvikelaista olisi poistettava eräiden lihantarkastustutkimusten tekemiselle säädetyt helpotukset. Tämän seurauksena myös lihantarkastusasetuksen 8 §:n 2 momentista sekä elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevistä laboratorioista annetun valtioneuvoston asetuksen (1174/2006) 1 §:n 2 momentista poistettaisiin lihantarkastuslaboratorioita koskevat säännökset. Lihantarkastusasetuksessa säädettäisiin tarvittaessa lihantarkastuspäätöstä vahvistavien muiden laboratoriokokeiden, kuten keittokokeen ja pH:n määrittämisen vaatimuksista. Näitä kokeita saisi jatkossakin tehdä esimerkiksi teurastamon käyttölaboratoriossa.

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Euroopan unionin ulkopuolelle vietäville elintarvikkeille asetetaan tiettyjen ostajamaiden toimesta erityisiä vaatimuksia sekä eläimistä että kasveista saataville elintarvikkeille. Tämä puolestaan asettaa erityisiä haasteita vientiä harjoittavien elintarvikehuoneistojen valvonnalle. Kunnan valvontaviranomaisten suorittamasta valvonnasta perittäviä maksuja koskevaa säännöstä tulisi muuttaa siten, että perittävä maksu ei ole riippuvainen siitä, viekö valvottava elintarvikehuoneisto eläimistä vai kasveista saatavia elintarvikkeita.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonta

Kalastuspolitiikkalain 3 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti siten, että kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavia tietoja koskevan jäljitettävyyssasetuksen valvonnassa voitaisiin käyttää apuna Elintarviketurvallisuusvirastoa, läänihallituksia sekä kunnan elintarvikevalvontaviranomaisia.

Elintarvikelain 3 §:ään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin toimivaltaisista valvontaviranomaisista kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavia tietoja koskevan jäljitettävyyssasetuksen osalta. Tällaisia valvontaviranomaisia olisivat Elintarviketurvallisuusvirasto, lääninhallitukset ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset siten kuin niiden toimivallanjaosta elintarvikelaissa säädetään.

Elintarvikelain 2 §:n 1 momentin mukaan elintarvikkeiden ulkoista laatua, koostumusta tai pakkausmerkintöjä koskevista valvontatehtävistä säädetään myös kalastuspolitiikkalaissa. Tämän lain mukaisessa valvonnassa voidaan käyttää elintarvikelaissa säädettyjä hallinnollisia pakkokeinoja sen lisäksi mitä mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään valvonnasta ja viranomaisten toimivaltuuksista.

Elintarvikehuoneiston hyväksyminen tilapäistä toiminnan harjoittamista varten

Elintarvikelain 13 §:n 4 momenttia muutettaisiin siten, että elintarvikealan toimijan velvollisuus ilmoittaa toiminnasta ennen toiminnan aloittamista kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle koskisi myös toimijaa, jolla on kotipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joka on perustettu toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti

Tehokkaan viranomaisvalvonnan varmistamiseksi elintarvikelakiin lisättäisiin uusi 21 a §, jossa velvoitettaisiin elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattava toimija ilmoittamaan toiminnastaan kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Tällaisia toimijoita olisivat elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden valmistuksessa käytettävien materiaalien ja tarvikkeiden valmistajat, välituotteiden valmistajat, varsinaisten elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden valmistajat ja jatkojalostajat Suomessa, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden tukkukauppaa Suomessa harjoittavat toimijat sekä elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita sisämarkkinoilta ja Euroopan yhteisön ulkopuolelta Suomeen tuovat toimijat.

Valvonnan suunnittelun, kehittämisen ja suorittamisen varmistamiseksi elintarvikelain 83 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavat toimipaikat merkittäisiin Elintarviketurvallisuusviraston pitämään rekisteriin sekä kunnan valvomien toimipaikkojen osalta kunnan valvontaviranomaisen ylläpitämään rekisteriin.

Virallisia tutkimuksia tekevät laboratoriot

Elintarvikelain 37 §:n 2 momentista ja 39 §:n 1 momentista poistettaisiin käsite lihantarkastuslaboratorio. Lihantarkastukseen kuuluvia tutkimuksia voisi jatkossa tehdä vain joko kansallisessa vertailulaboratoriossa tai viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa, joiden on valvonta-asetuksen 12 artiklan mukaisesti osoitettava pätevyytensä akkreditoinnilla. Lain 39 §:stä poistettaisiin tarpeettomana valtuutus säätää asetuksella lihantarkastusnäytteistä ja niiden tutkimisesta.

Lain 38 §:n 1 ja 3 momenteissa säädetään vaatimuksista, jotka ovat edellytyksenä nimenomaan lihantarkastuslaboratorion hyväksymiselle. Pykälän 1 momentista poistettaisiin lihantarkastuslaboratorioita koskeva helpotus tutkimuksista vastaavan henkilön pätevyysvaatimuksesta ja 3 momentista poistettaisiin lihantarkastuslaboratorion hyväksymisen edellytyksenä olevat vaatimukset laboratorion arvioinnista ja arviointielimestä.

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Elintarvikelain 71 §:n 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin viittaus eläimistä saataviin elintarvikkeisiin ja viitattaisiin sen sijaan yleisesti elintarvikkeita vieviin elintarvikehuoneistoihin.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonta

Kalastustuotteista kuluttajalle annettavia tietoja koskevien vaatimusten noudattamista tukku- ja vähittäismyymälöissä ei tällä hetkellä valvota. Ehdotetuilla muutoksilla luotaisiin kunnan elintarvikevalvontaviranomaisille valtuutus valvoa elintarvikelain nojalla mainittuja tietoja koskevien vaatimusten noudattamista tukku- ja vähittäismyymälöissä. Elintarvikelain 71 §:ssä säädetään kunnan viranomaisten suoritteista perittävistä maksuista. Kunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, näyteenotosta ja näytteen tutkimisesta sekä elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta. Yksittäiselle toimijalle tarkastuksista aiheutuvat vuosittaiset kustannukset vaihtelisivat toiminnasta ja omavalvonnan tasosta riippuen. Jos valvontakohte ja toiminta siellä täyttää niille asetetut vaatimukset, valvontaviranomainen voi vähentää valvontaa, mikä puolestaan alentaa elintarvikealan toimijan kustannuksia.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti

Ehdotetun ilmoitusvelvollisuuden ja rekisteröinnin piiriin kuuluvien toimijoiden lukumäärästä ei tällä hetkellä ole täsmällistä tietoa. Elintarviketurvallisuusviraston arvion mukaan Suomessa on tällä hetkellä noin 500 muovialan toimijaa, noin 40 paperin ja kartongin valmistajaa ja noin 100 keramiikkapajaa, jotka valmistavat elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita tai niiden valmistuksessa käytettäviä materiaaleja tai tarvikkeita. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita sisämarkkinoilta ja Euroopan yhteisön ulkopuolelta tuovat toimijat mukaan lukien alan toimijoita arvioidaan olevan yhteensä noin 1000. Lisäksi elintarvikkeen kanssa

kosketukseen joutuvien tarvikkeiden tukkukauppaa harjoittavia toimijoita arvioidaan olevan noin 200.

Elintarvikelain 71 §:ssä säädetään kunnan viranomaisten suoritteista perittävistä maksuista. Kunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, näytteenotosta ja näytteen tutkimisesta sekä elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta. Kunnan suoritteista perittäviä maksuja koskeva säännös sisältyy voimassa olevaan elintarvikelakiin. Alan toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja rekisteröinti tehostaisi valvontaa ja sen myötä toimijoilta perittävien maksujen määrä saattaisi kasvaa. Yksittäiselle toimijalle tarkastuksista aiheutuvat vuosittaiset kustannukset vaihtelisivat toiminnasta ja omavalvonnan tasosta riippuen. Jos valvontakohteiden ja toiminta siellä täyttää niille asetetut vaatimukset, valvontaviranomainen voi vähentää valvontaa, mikä puolestaan alentaa elintarvikealan toimijan kustannuksia.

Virallisia tutkimuksia tekevät laboratoriot

Teurastamot vastaavat lihantarkastuksen kustannuksista. Teurastamo, jonka tarvitsemat trikiinitutkimukset on tehty teurastamon omissa tiloissa, on ylläpitänyt tarvittavia tiloja, laitteita ja laatujärjestelmää. Teurastamon on täytynyt huolehtia tutkimushenkilökunnan koulutuksesta ja vertailututkimuksiin osallistumisesta. Pienteurastamoissa henkilökunta löytyy usein perheyrityksen piiristä. Oman laboratorion ylläpidosta aiheutuvat kustannukset vaihtelevat toimijakohtaisesti ja ovat arvion mukaan muutama euro vuodessa teurastettua sikaa kohti.

Akkreditoinnista 1.1.2010 alkaen aiheutuvat lisäkustannukset toimijalle tulisivat olemaan noin 500-4 000 euroa/v riippuen siitä, onko kysymyksessä itsenäinen laboratorio vai laboratorienkaassa toimiva yksikkö tai ison laboratorion haarayksikkö. Ensimmäisenä akkreditointivuonna kustannukset olisivat korkeammat. Akkreditoituun laboratorioon kohdistuvien hallinnollisten ja toiminnallisten vaatimusten, kuten asiakirjahallintaan tai puhtaanapitoon liittyvien vaatimusten, noudattaminen voi tuoda lisäkustannuksia toimijalle.

Jos toimija jatkossa lähettää trikiinitutkimukset muualla tutkittaviksi, kustannuksiin vaikuttaisivat sellaiset tekijät kuin tutkimusten määrä, kuljetuslogistiikka, laboratorion tutkimusmaksut ja joissakin tapauksissa mahdolliset lihan varastointikustannukset. Lainsäädäntö ei aseta estettä ruhon leimaamiselle ja leikkaamiselle teurastamossa enintään kuuteen osaan ennen trikiinitutkimustulosten saapumista, edellyttäen että tälle on valvontaviranomaisen hyväksyntä. Valvontaviranomaisen hyväksyessä menettelyn mainittu ruho voidaan myös toimittaa leikattavaksi teurastamon yhteydessä tai siitä erillään sijaitsevaan leikkaamoon. Toimijan tulee tällöin taata lihan täydellinen, ruhokohtainen jäljitettävyyden, jotta voidaan ottaa lisänäytteitä, jos trikiinitutkimuksen tulos on positiivinen tai epäilyttävä ja jotta tarvittaessa voidaan hylätä positiivinen ruho ja muut eläimen osat (Komission asetus (EY) N:o 2075/2005 virallisia lihan trikiinitarkastuksia koskevista erityissäännöistä).

Niiltä elintarvikealan toimijoilta, jotka lopettaisivat oman laboratorion ylläpitämisen, poistuisi huoli laboratoriotutkimusten laadun ylläpidosta, kun vastuu tutkimusten oikeellisuudesta siirtyisi ulkopuoliselle taholle. Niille toimijoille puolestaan, jotka hakisivat laboratoriolleen akkreditointia, avautuisi mahdollisuuksia tarjota laboratorion palveluja muille toimijoille.

Jatkossa trikiinitutkimusten tekeminen todennäköisesti keskittyisi harvempiin tutkimuspaikkoihin nykyisten 26:n asemesta. Maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta tehtyjen selvitysten

(Tuominen, J., Karjalainen, L. Laboratorioselvitys (2006) ja Elintarviketurvallisuusviraston laboratorioselvitys 2008) mukaan tätä voidaan pitää Suomen laboratorioverkoston elinkelpoisuuden kannalta toivottuna kehityksenä.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonta

Vuonna 2007 Suomessa oli 358 kala-alan laitosta. Vähittäismyymälöitä ja myyntipaikkoja oli 12.333, joista noin 1.000:ssa arvioidaan olevan kalatiski. Vuonna 2008 kalastustuotteita tuotiin Suomeen tai Suomen kautta muualla Euroopan yhteisön alueelle 3.3 milj. kg (nettopaino).

Elintarviketurvallisuusviraston tehtävänä on elintarvikevalvonnan suunnittelu, ohjaus, kehittäminen ja suorittaminen siten kuin elintarvikelaissa säädetään. Kalastus- ja vesiviljelytuotteista annettavien tietojen valvonnan osalta arvioidaan, että omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan ohjeistukseen, koulutukseen sekä toimijoiden ja valvontaviranomaisten neuvontaan tarvittaisiin toimeenpanon alkuvaiheessa 1 htkk/vuosi. Myöhemmin ohjeistuksen ja neuvonnan tarve vähenee ja sen arvioidaan olevan 0,5 htkk/vuosi. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä tehtävässä valvonnassa uusien tehtävien vaikutusten resurssitarpeeseen arvioidaan jäävän vähäisiksi. Eläimistä saatavien elintarvikkeiden ensisaapumisvalvonta ei koske elintarvikkeista annettavien tietojen valvontaa, joten tältä osin valvonta tulee kunnan elintarvikevalvontaviranomaisten tehtäväksi.

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset huolehtivat elintarvikelain mukaisesta valvonnasta alueellaan. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisten tehtävänä on myös neuvoa elintarvikealan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa elintarvikelain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat elintarvikelain nojalla elintarvikkeista annettavia tietoja tukku- ja vähittäismyymälöissä. Lisäksi kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat elintarvikelain nojalla tukku- ja vähittäismyymälöissä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden osalta jo nyt muiden lainsäädännössä asetettujen vaatimusten noudattamista. Kuntien resurssin ympäristöterveydenhuollon ja elintarvikelain mukaiseen valvontaan ovat tällä hetkellä kokonaisuutena useissa kunnissa riittämättömät. Kalastus- ja vesiviljelytuotteista annettavien tietojen valvonnan ei kuitenkaan arvioida erityisesti lisäävän kunnan elintarvikevalvontaviranomaisten tehtävämäärää, koska viranomaiset käyvät muutenkin tukku- ja vähittäismyymälöissä valvomassa kalastus- ja vesiviljelytuotteita. .

Ilmoitus tilapäisestä elintarvikkeiden myynnistä

Elintarvikealan toimijat, joilla on kotipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joka on perustettu toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan, harjoittavat Suomessa tilapäistä elintarvikkeiden myyntiä vain harvoin. Ilmoitusten vastaanottaminen ja käsittely ei lisäisi sanottavasti kunnan elintarvikevalvontaviranomaisten työmäärää. Ilmoitusten avulla valvontaa olisi helpompi suunnata ja kohdentaa mahdollisimman tehokkaasti.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti

Ehdotetut muutokset eivät toisi elintarvikevalvontaviranomaisille uusia valvontatehtäviä. Valvonnan tehostuminen saattaisi välillisesti lisätä valvontaviranomaisten työmäärää. Alan

toimijoiden ilmoitusvelvollisuuden ja rekisteröinnin myötä valvontaviranomaisille tulisi uusia tehtäviä. Toisaalta toimijoiden ilmoitusvelvollisuus sekä rekisteröintivelvollisuus helpottaisivat valvontaviranomaisten toimintaa ja auttaisivat kohdentamaan valvontaa tehokkaasti.

Virallisia tutkimuksia tekevät laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto on voimassa olevan lainsäädännön mukaan arvioinut hyväksyntää hakevien lihantarkastuslaboratorioiden pätevyyden. Trikiinitutkimusten luotettavuuden arviointi siirtyisi Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön, FINAS-akkreditointipalvelun, tehtäväksi. Työn lisäys FINAS:ille ei ole suuri silloin, kun toimeksiantajana on ennestään akkreditoitu laboratorio. On mahdollista, että muutoksen seurauksena muutama laboratorio hakisi akkreditointia ensimmäistä kertaa. Tällaiset uudet arviointikohteet edellyttäisivät FINAS:ilta uutta työpanosta. Itse laboratorion hyväksyminen tapahtuisi edelleen Elintarviketurvallisuusviraston toimesta.

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Ehdotettu muutos ei toisi kunnan elintarvikevalvontaviranomaisille uusia tehtäviä. Maksun periminen kaikkien Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa lisäisi kunnan elintarvikevalvonnasta saatavia tuloja.

4.3 Ympäristövaikutukset

Yhteisen kalastuspolitiikan sääntelyn tavoitteena on vesistöjen monimuotoisuuden säilyttäminen ja kalavarojen kestävä hyödyntäminen. Lainsäädännön noudattamisen valvonta tukee näiden tavoitteiden saavuttamista.

Kyseessä olevista lihantarkastustutkimuksista syntyy laboratoriojätteenä haitallisia kemikaaleja ja kudosjätettä. Näiden käsittely ja hävittäminen isommissa laboratorioyksiköissä olisi ympäristölle eduksi.

Muilta osin ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan ympäristövaikutuksia.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti

Elintarvikkeet joutuvat tuotanto-, jalostus- ja jakeluketjun eri vaiheissa kosketukseen erilaisten materiaalien ja tarvikkeiden kanssa. Vaatimusten vastaiset tarvikkeet saattavat olla merkittävä kemiallisen kontaminaation lähde.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden valmistus on Suomessa varsin laajaa. Erityisesti elintarvikekelpoisen paperin ja kartongin tuotanto on Suomessa merkittävä teollisuuden ala. Alan tuotteita viedään huomattavia määriä Suomesta muihin Euroopan Unionin jäsenmaihiin sekä Euroopan yhteisön ulkopuolelle.

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus ja toimipaikkojen rekisteröinti auttaisi kohdentamaan valvontaa tehokkaasti niihin toimijoihin ja toimipaikkoihin, joilla on tarvikkeiden vaatimustenmukaisuuden ja turvallisuuden kannalta keskeinen merkitys. Tämän voidaan katsoa vaikuttavan myönteisesti elintarviketurvallisuuteen sekä toimialan maineeseen.

Virallisia tutkimuksia tekevät laboratoriot

Suomessa esiintyy trikiiniloisia luonnonvaraisissa pienpedoissa yleisesti ja muissakin nisäkkäissä satunnaisesti. Esiintyvyys on maassamme huomattavasti yleisempää kuin Länsi-Euroopassa. Tartunta voi siirtyä luonnonvaraisista eläimistä myös kotieläiminä pidettäviin sikoihin ja esimerkiksi tarhattaviin villisikoihin. Trikiinitartunta on vaarallinen ihmisille.

Asetuksessa (EY) N:o 854/2004 säädetään, että trikiinille alttiiden eläinlajien ruhot on tutkittava trikiinin varalta ja virkaeläinlääkäriin on varmistettava, että näin tapahtuu. Trikiinitutkimus kuuluu Suomessa pakollisena tutkimuksena jokaisen sian, villisian, hevosen, karhun ja loisen muun mahdollisen isäntäeläimen lihantarkastukseen. Elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi on tärkeää, että trikiinitutkimukset tehdään asianmukaisessa, akkreditoitussa laboratoriossa.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki elintarvikelain muuttamisesta

3 §. Euroopan yhteisön lainsäädäntö. Elintarvikelain 3 §:n ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin toimivaltaisista valvontaviranomaisista neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2001 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden alalla kuluttajille annettavien tietojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2065/2001 osalta. Tällaisia valvontaviranomaisia olisivat Elintarviketurvallisuusvirasto, läänihallitukset ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset siten kuin niiden toimivallanjaosta elintarvikelaissa säädetään.

13 §. Elintarvikehuoneiston hyväksyminen. Elintarvikelain 13 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan elintarvikehuoneiston ei tarvitse olla hyväksytty, jos siellä harjoitettavan toiminnan tarkoituksena on ainoastaan tilapäinen elintarvikkeiden myynti. Pykälän 3 momentin mukaan elintarvikealan toimijan on ilmoitettava 2 momentissa tarkoitettusta toiminnasta kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista. Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitusvelvollisuus koskisi myös toimijaa, jolla on asuinpaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joka on perustettu toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan.

21 a §. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden markkinoille saattamisesta ilmoittaminen. Elintarvikelakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 21 a §, jossa velvoitettaisiin elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattava toimija ilmoittamaan toimipaikasta ja siellä harjoitettavasti toiminnasta kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Tällaisia toimijoita olisivat elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden valmistuksessa käytettävien materiaalien ja tarvikkeiden valmistajat, välituotteiden valmistajat, varsinaisten elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden valmistajat ja jatkojalostajat sekä elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden tukkukauppaa harjoittavat toimijat Suomessa. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvia toimijoita olisivat myös mainittuja materiaaleja ja tarvikkeita sisämarkkinoilta ja Euroopan yhteisön ulkopuolelta tuovat Suomeen tuovat toimijat. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluisivat kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1935/2005 liitteessä luetellut materiaalit ja tarvikkeet. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tulisi ilmoittaa toimijalle saaneensa tätä koskevat tiedot. Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksen tekemisestä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

37 §. Kansalliset vertailulaboratoriot ja hyväksytyt laboratoriot. Elintarvikelain 37 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hyväksytyjä laboratorioita olisi vain kahdenlaisia - viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyt laboratoriot ja hyväksytyt omavalvontalaboratoriot. Momentista poistettaisiin käsite ”lihantarkastuslaboratoriot”.

38 §. Laboratorion hyväksymisen edellytykset. Elintarvikelain 38 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentista poistettaisiin lihantarkastuslaboratorion vastaavan henkilön koulutusta koskeva säännös ja lihantarkastuslaboratorion arviointia koskeva 3 momentti poistettaisiin.

39 §. Näytteiden tutkiminen. Elintarvikelain 39 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentista poistettaisiin säännös lihantarkastukseen kuuluvien näytteiden tutkimisesta lihantarkastuslaboratoriossa. Pykälän 3 momentti, jossa annetaan valtuutus säätää tarkemmin

lihantarkastusnäytteistä ja niiden tutkimisesta, poistettaisiin. Valtuutuksen perusteluna oli aikanaan tarve säätää näytteiden tutkimisesta siltä osin asiaa ei ole säännelty yhteisöläinsäädännössä. Elintarvikelain 43 §:ssä oleva valtuutus, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin tarkemmin säätää lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta antaisi riittävät mahdollisuudet asettaa tarvittaessa lihantarkastusnäytteille vaatimuksia.

71 §. *Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut.* Elintarvikelain 71 §:n 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu Euroopan unionin ulkopuolelle sekä eläimistä että kasveista saatavia elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa.

83 §. *Rekisterit.* Elintarvikelain 83 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto veloitettaisiin pitämään valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä kaikista elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista. Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen veloitettaisiin pitämään rekisteriä valvomistaan elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista.

1.2 Laki Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

3 §. *Valvonta.* Lain 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2001 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden alalla kuluttajille annettavien tietojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2065/2001 osalta, että kalastus- ja vesiviljelytuotteiden osalta kuluttajalle annettavien tietojen valvonnassa voitaisiin käyttää apuna Elintarviketurvallisuusvirastoa, lääninhallituksia sekä kuntien elintarvikevalvontaviranomaisia. Valvontaviranomaisten toimivallanajaosta säädettäisiin elintarvikelaissa. Elintarvikelain mukaisessa valvonnassa valvontaviranomaiset voisivat käyttää elintarvikelaissa säädettyjä hallinnollisia pakkokeinoja.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1.1.2010, jolloin EY:n valvonta-asetuksen vaatimus laboratorioden akkreditoinnista tulee voimaan ja jolloin palveludirektiiviin perustuvat velvoitteet on pantava kansallisesti täytäntöön.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Ehdotetut lait vastaisivat perustuslain edellyttämää säädöstasoa eivätkä ne sisältäisi perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia. Maa- ja metsätalousministeriö voisi antaa laissa täsmällisesti ja tarkkarajaisesti yksilöidyistä asioista asetuksia. Edellä esitetyin perustein katsotaan, että esitykseen sisältyvät ehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Laki elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä tammikuuta 2006 annetun elintarvikelain (23/2006) 13 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1137/2008, 37 §:n 2 momentti, 38, 39 §, 71 §:n 1 momentin 3 kohta ja 83 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa xxx/2009*, sekä *lisätään* 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1137/2008, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, sekä uusi 21 a § seuraavasti:

[* ALKU-hankkeen toimeenpanoon liittyvä laki]

3 §

Euroopan yhteisön lainsäädäntö

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden alalla kuluttajalle annettavien tietojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2065/2001 valvonnassa toimivaltaisia valvontaviranomaisia ovat Elintarviketurvallisuusvirasto, lääninhallitukset ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset siten kuin niiden toimivallanjaosta tässä laissa säädetään.

13 §

Elintarvikehuoneiston hyväksyminen

Elintarvikealan toimijan on ilmoitettava 2 momentissa tarkoitettua toiminnasta kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista. Tämä velvollisuus koskee myös toimijaa, jolla on kotipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joka on perustettu toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan.

21 a §

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden markkinoille saattamisesta ilmoittaminen

Toimijan, joka saattaa markkinoille elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita, on ilmoitettava toimipaikasta ja siellä harjoitettavasta toiminnasta kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tulee ilmoittaa toimijalle saaneensa tätä koskevat tiedot.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

37 §

Kansalliset vertailulaboratoriot ja hyväksytyt laboratoriot

Hyväksytyjä laboratorioita ovat viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyt laboratoriot ja hyväksytyt omavalvontalaboratoriot. Hyväksytyllä laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

38 §

Laboratorion hyväksymisen edellytykset

Hyväksyttävällä laboratoriollla on oltava kirjallinen laatujärjestelmä, laboratorion on oltava teknisesti pätevä ja sen tulee pystyä tuottamaan luotettavia tuloksia. Laboratorion henkilökunnalla on oltava tehtävän edellyttämä koulutus ja pätevyys. Tutkimuksista vastaavalla henkilöllä on oltava tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto tai vastaava pätevyys.

Viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyin laboratorion tulee lisäksi täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdan mukaiset vaatimukset.

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että laboratorioden pätevyuden toteamiselle asetetut kansainväliset vaatimukset täyttävä toimielin on arvioinnissaan todennut laboratorion täyttävän 1 momentissa säädettyjen vaatimusten lisäksi laboratorioden pätevyyttä koskevien kansainvälisten standardien vaatimukset. Laboratorion pätevyys on arvioitava vähintään kolmen vuoden välein.

Jos laboratorio ei täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Elintarviketurvallisuusvirasto voi hyväksyä laboratorion määräajaksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksyntää annetun määräajan kuluessa.

Tarkempia säännöksiä hyväksytyjä laboratorioita ja niitä arvioivien toimielinten pätevyyttä kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmälle asetettavista vaatimuksista sekä laboratorioden henkilökunnan pätevyysvaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

39 §

Näytteiden tutkiminen

Valvontaviranomaisen tämän lain mukaista viranomaisvalvontaa varten ottamat tai otattamat näytteet (*viranomaisnäyte*) on tutkittava viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Elintarvikemääräyksissä tutkittaviksi edellytetyt ja omavalvontasuunnitelman hyväksymisen yhteydessä yksilöidyt omavalvontaan kuuluvat näytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa.

71 §

Kunnan viranomaisen suoritteista perittävät maksut

3) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa;

83 §

Rekisterit

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa

valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä kaikista elintarvikehuoneistoista, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista, ensisaapumispaikoista, ensisaapumistoimijoista ja hyväksytyistä laboratorioista. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen vähittäiskauppaa käsitteleville elintarvikehuoneistoille hyväksymisnumeron. Alkoholiuomamyymälöistä ja alkoholiuomien valmistus- ja varastointipaikoista rekisteriä pitää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Aluehallintovirasto ja kunnan valvontaviranomainen ylläpitää rekisteriä valvomistaan elintarvikehuoneistoista. Kunnan valvontaviranomainen ylläpitää rekisteriä valvomistaan elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista. Alkutuotantopaikoista rekisteriä pitää maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Kunnat käyttävät ja pitävät alkutuotantopaikkarekisteriä ajan tasalla tässä laissa säädettyjen tehtävien edellyttämässä laajuudessa. Kalastusaluksia ja vesiviljelylaitoksia koskevia rekistereitä pitää Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä ----kuuta 20xx.

Toimijan, joka saattaa markkinoille elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita, on tehtävä tämän lain edellyttämä ilmoitus toimipaikasta ja siellä harjoitettavasta toiminnasta kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle kuuden kuukauden kuluessa lain voimaan tulosta.

Ennen tämän lain voimaantulo hyväksytyin laboratorion hyväksyminen päättyy lain voimaan tulleessa, ellei laboratorio täytä tässä laissa hyväksymiselle asetettuja vaatimuksia.

Helsingissä xx päivänä ----kuuta 20xx.

Tasavallan Presidentti TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

Laki Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 8 päivänä joulukuuta 1994 Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) 3 :ään, sellaisena kuin se on laissa 434/2001, uusi 2 momentti seuraavasti:

3 §

Valvonta

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden alalla kuluttajalle annettavien tietojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2065/2001 valvonnassa voidaan käyttää apuna Elintarviketurvallisuusvirastoa, lääninhallituksia sekä kuntien elintarvikevalvontaviranomaisia.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä -----kuuta 20xx.

Helsingissä xx päivänä -----kuuta 20xx.

Tasavallan Presidentti TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*